Technická univerzita vo Zvolene

FINANCOVANIE 2025
LESY - DREVO

Zborník abstraktov z vedeckej konferencie s medzinárodnou účasťou

Zvolen, 27. novembra 2025

Technická univerzita vo Zvolene
Lesnícka fakulta
Katedra lesníckej ekonomiky a politiky

Drevársky kongres Zvolen, člen Zväzu slovenských vedeckotechnických spoločností

IVETA HAJDÚCHOVÁ A KOLEKTÍV

FINANCOVANIE 2025 LESY – DREVO

Zborník abstraktov z vedeckej konferencie s medzinárodnou účasťou

2025

Iveta Hajdúchová a kolektív: Financovanie 2025 Lesy - Drevo
Zborník abstraktov z vedeckej konferencie s medzinárodnou účasťou

Redakčné a zostaviteľské práce:
Ing. Blanka Giertliová, PhD.

Abstrakty neprešli jazykovou a redakčnou úpravou. Za obsah a úroveň jednotlivých príspevkov zodpovedajú ich autori.
Vydanie zborníka bolo podporené Agentúrou na podporu výskumu a vývoja na základe zmluvy č. APVV-18-0520, APVV-19-0612, APVV-20-0429 a APVV-22-0001 a APVV-23-0116.

Dostupné online
Počet strán 22
ISBN 978-80-228-3512-1

Obsah

POLICY DOPAD VEDECKÝCH PUBLIKÁCIÍ TECHNICKEJ UNIVERZITY VO ZVOLENE A NÁRODNÉHO LESNÍCKEHO CENTRA
BÁLIKOVÁ,K. - VÁLOVČAN, J. - SARVAŠOVÁ, Z. – ŠÁLKA, J. 4

EKONOMICKÉ FAKTORY VPLÝVAJÚCE NA MANAŽMENT VODÁRENSKÝCH NÁDRŽÍ NA SLOVENSKU
BÁLIKOVÁ, K. – TRENČIANSKY, M. –ŠTĚRBOVÁ, M. –ŠÁLKA, J. 5

NOVÁ PARADIGMA ZAHRANIČNÉHO OBCHODU EÚ
BARBOROVÁ,B. - KAPUTA, V. – PALUŠ, H. 6

ANALÝZA DISPONIBILNÍ SUROVINOVÉ ZÁKLADNY LESNÍ DENDROMASY A JEJÍ VLIV NA FINANČNÍ ZDROJE LH ČR
BŘEZINA, D. – KUPČÁK, V. – MICHAL, J. 7

AKO SA NA SOVENSKU HOVORÍ O LESOCH: ANALÝZA ONLINE DISKUSIE O LESNÍCTVE
DZIANOVÁ, L. - DZIAN, M. - PALUŠ, H. – LOUČANOVÁ, E. 8

VÝVOJ CIEN SORTIMENTOV SUROVÉHO DREVA A DYNAMIKA TRHU S DREVOM V STREDNEJ EURÓPE: TRENDY A PERSPEKTÍVY
GEJDOŠ, M. 9

PRÁVNA ÚPRAVA INFORMAČNÝCH NÁSTROJOV LESNÍCKEJ POLITIKY V ZÁKONE O LESOCH
GULAŠOVÁ, P. –DOBŠINSKÁ, Z. –ŠULEK, R. 10

CITLIVOSŤ HOSPODÁRSTIEV EÚ27 NA OPATRENIA V RÁMCI „EUROPEAN GREENDEAL“
JANKOVSKÝ, J. 11

PLATBY ZA EKOSYSTÉMOVÉ SLUŽBY LESA V ČR
JÁRSKÝ, V. 12

TEORETICKO-METODOLOGICKÝ RÁMEC PROJEKTU VEGA Č. 1/0579/25 OPTIMALIZÁCIA DODÁVATEĽSKÉHO REŤAZCA PRE LESNÚ BIOMASU Z KALAMITNÉHO ÚZEMIA HOREHRONIA S VYUŽITÍM UMELEJ INTELIGENCIE
KRUŽLICOVÁ, L. – HALAJ, D. 13

ZELENÉ PRACOVNÉ MIESTA AKO PILIER UDRŽATEĽNEJ TRANSFORMÁCIE SLOVENSKEJ EKONOMIKY
LOUČANOVÁ, E. – NOSÁĽOVÁ, M. –DOPICO, A. 14

POROVNANIE SPÔSOBOV HOSPODÁRENIA OD ZAVEDENIA PRÍRODE BLÍZKEHO HOSPODÁRENIA V PODMIENKACH ŠTÁTNEHO PODNIKU LESY SLOVENSKEJ REPUBLIKY
MARKO, J. 15

SYSTÉM EURÓPSKYCH LESNÍCKYCH ÚČTOV NA SLOVENSKU: ANALÝZA ČASOVÝCH RADOV
MEDEK, J. –VIDIEČAN, I. – HOLÉCY, J. –ŠULEK, R. 17

IDENTIFIKÁCIA TRENDOV VO VZDELÁVANÍ A PRACOVNEJ PRÍPRAVE V KONTEXTE UDRŽATEĽNOSTI A ZELENEJ TRANSFORMÁCIE PRACOVNÉHO TRHU
NOSÁĽOVÁ, M. – LOUČANOVÁ, E. 18

TRENDY VÝVOJA EKONOMICKÝCH UKAZOVATEĽOV SLOVENSKÉHO LESNÍCTVA
PIETRIKOVÁ, M. – GIERTLIOVÁ, B. 19

VLASTNÍCI LESOV A EKOSYSTÉMOVÉ SLUŽBY: KVANTITATÍVNO-KVALITATÍVNA SONDA ZO STREDNÉHO SLOVENSKA
SARVAŠOVÁ, Z. 20

Policy dopad vedeckých publikácií Technickej univerzity vo Zvolene a Národného lesníckeho centra

Báliková,K. - Válovčan, J. - Sarvašová, Z. - Šálka, J.

Prenos vedeckých poznatkov do politickej praxe je kľúčový pre efektívnu tvorbu rozvojových stratégií. Tento prenos je čoraz častejšie meraný a kvantifikovaný prostredníctvom databáz politických dokumentov, akou je Overton. Cieľom tohto článku je kvantifikovať a analyzovať politický vplyv Technickej univerzity vo Zvolene (TUZVO) a Národného lesníckeho centra (NLC) meraný počtom citácií ich výstupov v policy dokumentoch. Využili sme metódy bibliometrickej analýzy a hĺbkového prehľadu Overton databázy, pričom sme sa zamerali na kategorizáciu citovaných dokumentov podľa krajiny, inštitúcie, sektora a politickej oblasti. Databáza Overton eviduje spolu takmer 1300 záznamov policy dokumentov z verejného sektora, najmä z oblasti „Environment“, ktoré citujú publikácie Technickej univerzity vo Zvolene a Národného lesníckeho centra. Výsledky ukázali, že obidve inštitúcie sa nachádzajú v prvej desiatke najcitovanejších vedecko-výskumných inštitúcií na Slovensku v strategických a politických dokumentoch, čo poukazuje na ich významný vplyv na tvorbu relevantných politík pre lesníctvo.

Kľúčové slová: *bibliometrická analýza, tvorba politík, databáza Overton, prenos poznatkov do politickej praxe.*

Ekonomické faktory vplývajúce na manažment vodárenských nádrží na Slovensku

Báliková, K. – Trenčiansky, M. -Štěrbová, M. -Šálka, J.

Vodárenské nádrže (VN) sú kľúčovým zdrojom pitnej vody na Slovensku a spravujú ich regionálne vodárenské podniky. Tieto podniky čelia rastúcim výzvam v dôsledku ekologických tlakov, ekonomických aspektov a technologických obmedzení súvisiacich so zberom a úpravou vody. Cieľom práce je analyzovať ekonomické externé faktory, ktoré ovplyvňujú hospodárenie s vodnými zdrojmi, ako aj identifikovať rozdiely medzi siedmymi analyzovanými vodnými nádržami (Málinec, Truček, Nová Bystrica, Hriňová, Klenovec, Starina a Bukovec), ktoré zabezpečujú pitnú vodu na Slovensku z povrchových zdrojov. Vo výsledkoch práce hodnotíme nasledovné ekonomické faktory: i) ponuku pitnej vody; ii) dopyt po pitnej vode a iii) priemerné ročné náklady na úpravu a čistenie pitnej vody. Analýza ekonomických faktorov ukázala, že menšie nádrže s nižšou technickou vyspelosťou, ako napr. Hriňová a Turček, sú citlivejšie na sezónne a ekologické výkyvy, čo vedie k vyššej variabilite nákladov a vyšším negatívnym efektom manažmentu. Naopak, veľké nádrže ako Starina a Nová Bystrica vykazujú vyššiu stabilitu a odolnosť voči týmto vplyvom a ekonomické faktory vplývajú pozitívne na manažment vodných zdrojov.

Kľúčové slová: *náklady na úpravu vody, spotreba vody, ponuka vody, manažment vodných zdrojov.*

Nová paradigma zahraničného obchodu EÚ

Barborová,B. - Kaputa, V. – Paluš, H.

Príspevok analyzuje vplyv začleňovania požiadaviek EÚ na udržateľnosť na zmeny v obchodnom rámci. Nové regulatívne nástroje súvisiace s podporou udržateľnosti v oblastiach nefinančného vykazovania, znižovania odlesňovania alebo dekarbonizácie ekonomiky vytvárajú systém, v ktorom environmentálne a sociálne kritériá fungujú ako nové obchodné filtre. Hoci ich cieľom je obmedziť znižovanie výmery lesov, emisií a zvýšenie transparentnosti, ich dopady sú nerovnomerné. Analýza ukazuje, že požiadavky na dáta, sledovateľnosť, audity a riadenie rizík predstavujú vysoké fixné náklady, ktoré zvládajú najmä veľké podniky. Malé farmy, lesníci a producenti v rozvojových krajinách často nemajú potrebné kapacity, čo vedie k „compliance divide“, t.j. určitým rozdielom v dodržiavaní predpisov a následne k vylučovaniu z trhu, najmä v sektoroch produkcie a obchodu s kakaom, palmovým olejom, sójou či drevom. Podobné rozdiely sa vyskytujú aj v rámci EÚ pri implementácii smerníc súvisiacich s nefinančným vykazovaním udržateľnosti. Regulačný posun zároveň otvára otázky súladu s pravidlami WTO, najmä v súvislosti s problematikou uhlíkových ciel. Výsledky analýzy naznačujú, že hoci sú tieto nástroje prezentované ako klimatické opatrenia, v praxi fungujú ako selektívne mechanizmy, ktoré menia konkurenčné prostredie a štruktúru globálnych hodnotových reťazcov.

Kľúčové slová: *obchodná politika EÚ; udržateľnosť; odlesňovanie, uhlíkové clo, nefinančné vykazovanie*

Analýza disponibilní surovinové základny lesní dendromasy a její vliv na finanční zdroje LH ČR

Březina, D. – Kupčák, v. – Michal, J.

Vycházeje z premisy pozitivního vztahu člověka k lesu a dřevu - ekonomická životaschopnost trvale udržitelného obhospodařování lesů je základní podmínkou, ale i zvláštností lesního hospodářství (LH), vč. návaznosti na zpracování dříví. Paralelně k tomu má LH nezastupitelný celospolečenský význam při zajišťování komplexu tzv. ekosystémových funkcí lesů.

Ekonomická životaschopnost, jakož i udržitelnost obhospodařování lesů, je v České republice (ČR) v rozhodující míře podmíněna dřevoprodukční funkcí LH, jež je realizována především produkcí pilařské kulatiny a vlákniny, u zpracovatelů dřeva pak s dominancí výroby řeziva a buničiny. Vše ve vzájemně propojujících a reálných podmínkách financování předmětných procesů a vyprodukovaných statků v tržním prostředí.

Dřevoprodukční funkce LH vychází z etátu, kde v normálních podmínkách dominují plánované obnovní těžby; patří zde však i těžby nahodilé, vč. kůrovcových kalamit. Vzhledem k nedávnému rozsahu a dynamice však „postkalamitní situace“ vyvolává u postižených lesních hospodářských celků (LHC) potřebu redefinic dosavadních procesů a hospodářských opatření, přesahující možnosti financování a finančních zdrojů většiny jejich vlastníků.

Příspěvek je v tomto kontextu segmentem k aktuálním, ale zvláště k budoucím aspektům dopadů kalamity na lesní hospodářství a dřevozpracující průmysl. Je zaměřen na dispozice surovinové základny dříví - a návazně modelování predikce možného vývoje LH, těžebních možností a hospodářských opatření - a jejich vliv na udržitelnou ekonomickou životaschopnost lesnictví a související odvětví.

Klíčová slova: *hospodářská úprava lesa, dřevoprodukční funkce lesního hospodářství, ekonomická životaschopnost trvale udržitelného obhospodařování lesů, zpracování dříví, finanční zdroje*

Ako sa na Sovensku hovorí o lesoch: Analýza online diskusie o lesníctve

Dzianová, L. - Dzian, M. - Paluš, H. – Loučanová, E.

Táto pilotná štúdia sa zameriava na analýzu online diskurzu o lesoch na Slovensku v rokoch 2015 – 2025 s cieľom identifikovať dlhodobé komunikačné trendy, tematické rámce a sentiment verejnej debaty. Dáta boli získané prostredníctvom digitálneho monitorovacieho nástroja. Výsledky ukazujú výrazný nárast intenzity komunikácie o lesoch, dominanciu tradičných médií a vznik dvoch paralelných diskurzov: inštitucionálno-politického, spojeného s témami hospodárenia, legislatívy a inštitúcií, a rekreačno-komunitného, orientovaného na turizmus, cyklistiku a osobný vzťah k prírode. Sentiment je prevažne neutrálny, pričom negatívne emócie súvisia najmä s krízovými udalosťami a environmentálnymi konfliktmi. Pilotná štúdia poukazuje na hybridný charakter slovenského mediálneho prostredia a predstavuje základ pre podrobnejšie výskumy participácie, polarizácie a rámcovania tém v oblasti lesníckej komunikácie.

Vývoj cien sortimentov surového dreva a dynamika trhu s drevom v strednej Európe: Trendy a perspektívy

Gejdoš, M.

Predložený príspevok analyzuje vývoj cien kľúčových sortimentov dreva v strednej Európe v období rokov 2020 až 2025, so zameraním na piliarsku guľatinu a vlákninové drevo zo smreka, jedle a buka. V kontexte rastúcich nákladov, inflačných tlakov a klimatických zmien štúdia identifikuje hlavné faktory ovplyvňujúce trh s drevom, vrátane regionálnych rozdielov, legislatívnych zásahov (napr. EUDR) a geopolitických dynamík. Zistenia poukazujú na výrazné cenové výkyvy, najmä po vypuknutí vojny na Ukrajine, a naznačujú postupnú stabilizáciu cien vlákninového dreva. Očakáva sa zmena druhovej skladby lesov, ktorá významne ovplyvní budúce možnosti zásobovania surovinou. Príspevok zdôrazňuje potrebu prispôsobenia sa spracovateľského sektora novým podmienkam, vrátane digitalizácie, automatizácie a meniaceho sa dopytu po listnatom rezive.

Kľúčové slová: *trh s drevom, ceny dreva, piliarska guľatina, vlákninové drevo, perspektívy vývoja*

Právna úprava informačných nástrojov lesníckej politiky v Zákone o lesoch

Gulašová, P. -Dobšinská, Z. -Šulek, R.

Ukotvenie informačných nástrojov v legislatívnych predpisoch podporuje zvyšovanie ich efektívnosti z hľadiska zmeny správania aktérov smerom k dosiahnutiu želaných cieľov lesníckej politiky. Príspevok sa zameriava na legislatívnu úpravu informačných nástrojov v rámci lesníckej politiky na Slovensku. Za týmto účelom bola vykonaná obsahová analýza Zákona č. 326/2005 Z.z. o lesoch, v rámci ktorej boli identifikované konkrétne typy nástrojov využívané pre zabezpečenie naplnenia cieľov lesníckej politiky, spolu s aktérmi, ktorí sú týmito nástrojmi ovplyvnení. Informačné nástroje obsiahnuté v Zákone o lesoch nastavujú štandardy odbornej kvalifikácie pre kľúčových aktérov lesníckeho sektora, tiež vymedzujú poskytovateľov odborného poradenstva na úseku lesného hospodárstva. Prostredníctvom evidenčnej povinnosti zabezpečujú aktuálne informácie o stave a vlastníctve lesov, ktoré sú dôležitým prvkom pri formulácii strategických dokumentov a tiež podkladom pre aktivity zamerané na prácu s verejnosťou.

Kľúčové slová: *informačné nástroje, lesnícka politika, zákon o lesoch, kľúčoví aktéri*

Citlivosť hospodárstiev EÚ27 na opatrenia v rámci „European Greendeal“

Jankovský, J.

V príspevku uvádzame dopady opatrení EÚ v rámci uplatňovania „Európskej zelenej dohody“ na hospodárstva krajín EÚ, hlavne priemysel a domácnosti súvisiace s vyraďovaním fosílnych palív z mixu zdrojov energie. Riešenia, v ktorých sa nahrádzajú fosílne palivá, predovšetkým uhlie a zemný plyn, obnoviteľnými zdrojmi energie (OZE) alebo odpadovým teplom (OT) je potrebné prispôsobiť pre odberateľov tak, aby dosahovali požadovanú bezpečnosť dodávok a boli konkurencieschopné nielen z pohľadu dopadu na životné prostredie, ale aj energetickej a ekonomickej efektívnosti a požadovanej bezpečnosti dodávok elektriny a tepla. Zmena mixu zdrojov energie z pohľadu legislatívy EÚ a SR už v súčasnosti predpisuje minimálne 50 % podiel OZE s tým, že v budúcnosti sa tento podiel bude zvyšovať.

Kľúčové slová: *Green Deal, OZE, fosílne palivá, energetická efektívnosť, ekonomická efektívnosť*

Platby za ekosystémové služby lesa v ČR

Járský, V.

Příspěvek popisuje proces vzniku metodiky plateb za ekosystémové služby (PES) lesů v Česku. V rámci projektu NAZV QK23020008 byly zadavatelem postupně stanoveny podmínky, které by měly platby splňovat: PES jako veřejnoprávní schéma, vyhnout se systému de minimis, platby pro nestátní vlastníky, pokud možno jednoduchý vstřícný systém. V rámci procesu se podařilo změnit znění zákona o lesích, který nyní obsahuje pojem ekosystémová služba a zavádí PES ve znění: stát podporuje ekosystémové služby lesů podmíněné prováděním opatření na podporu poutání uhlíku a současně biologické rozmanitosti v lesích. V rámci procesu bylo rozhodnuto o ocenění poutání uhlíku a zajištění plnění podpory biodiverzity pomocí 3 kritérií. Biodiverzitními kritérii jsou: minimální podíl MZD v prvním věkovém stupni, 6 stromů na hektar ponechaných k zetlení při obnově, maximální velikost každé mýtní holiny 0,3 ha. Vázání uhlíku bylo řešeno dvěma scénáři modelu vázání uhlíku do roku 2100 respektující klimatickou změnu. Porovnán byl rozdíl v poutání uhlíku standardního scénáře VLK a nového scénáře PES zohledňujícího větší podíly MZD, který je 27 t C/ha. Pro ocenění byla požita metoda Společenských nákladů uhlíku se zohledněním globálních škod a 2 % diskontní sazby, což činí 3800 Kč/ha lesa za rok. Ponechání stromů k zetlení bylo modelově stanoveno na 300 Kč/ha, což představuje újmu z nerealizovaného prodeje suroviny. Celkový návrh roční platby je tak stanoven na 4200 Kč/ha, což je při aktuálním kurzu CZK/EUR asi 174 €/ha.

Kľúčové slová: *platby za ekosystémové služby lesa, biodiverzita, poutání uhlíku, společenské náklady uhlíku, Česko*

Teoreticko-metodologický rámec projektu VEGA č. 1/0579/25 Optimalizácia dodávateľského reťazca pre lesnú biomasu z kalamitného územia Horehronia s využitím umelej inteligencie

Kružlicová, L. – Halaj, D.

Teoreticko-metodický rámec analýzy dodávateľského reťazca lesnej biomasy z kalamitných území Horehronia vychádza z potreby komplexne identifikovať štruktúru, väzby a procesné obmedzenia systému zabezpečujúceho tok lesnej biomasy od ťažby až po jej konečné energetické využitie. Základom je kombinácia kvalitatívnych a kvantitatívnych metód, ktoré umožňujú zachytiť ekonomické, logistické a organizačné faktory determinujúce fungovanie reťazca. Súčasťou rámca je systematický zber primárnych dát od subjektov pôsobiacich v jednotlivých článkoch reťazca, analýza nákladových a kapacitných parametrov, mapovanie dopravných väzieb a hodnotenie externých vplyvov spôsobených kalamitnou situáciou. Uplatnenie metód, ako je SWOT analýza či parametrizácia tokov suroviny, vytvára základ pre hlbšie pochopenie fungovania systému a pre budúci rozvoj modelových alebo optimalizačných prístupov. Takto definovaný rámec umožňuje identifikovať kľúčové faktory ovplyvňujúce efektívnosť, stabilitu a adaptabilitu dodávateľského reťazca.

Kľúčové slová: *Dodávateľské vzťahy, Lesná biomasa, Lykožrútova kalamita, SWOT analýza, interview, ekonomické zhodnotenie, analýza, optimalizácia*

Zelené pracovné miesta ako pilier udržateľnej transformácie slovenskej ekonomiky

Loučanová, E. – Nosáľová, M. –Dopico, A.

Globálny hospodársky rast a rastúca populácia vyvíjajú neudržateľný tlak na zdroje, čo si vyžaduje prechod na zelenú ekonomiku. Zelená ekonomika sa vyznačuje efektívnym využívaním zdrojov a minimálnym negatívnym vplyvom na životné prostredie. Zelené pracovné miesta sa považujú za hlavný pilier udržateľnej ekonomickej transformácie, najmä po prijatí Európskej zelenej dohody a implementácii Plánu obnovy. Cieľom tejto práce je mapovať opatrenia a stratégie prijaté slovenskými verejnými inštitúciami v oblasti zelenej ekonomiky v kontexte pracovných miest a identifikovať budúce výzvy zelených pracovných miest. Primárnou metódou použitou v príspevku je analyticko-syntetická metóda, ktorá skúma koncepty zelenej ekonomiky, ekologických inovácií, udržateľnosti a zelených pracovných miest ako kľúčové komponenty pre ich realizáciu. Analýza vládnych dokumentov potvrdzuje, že potreba zelených pracovných miest je všeobecne uznávaná a zdôrazňuje rastúci dopyt po technických a environmentálnych profesiách. Zelené pracovné miesta predstavujú nielen nástroj environmentálnej politiky, ale aj príležitosť pre štrukturálnu transformáciu a modernizáciu slovenského hospodárstva.

Kľúčové slová: *zelené pracovné miesta, zelená ekonomika, inovácie, udržateľnosť, Slovensko.*

Porovnanie spôsobov hospodárenia od zavedenia prírode blízkeho hospodárenia v podmienkach štátneho podniku LESY Slovenskej republiky

Marko, J.

Lesy majú kľúčový význam pre život na Zemi, poskytujú kyslík, regulujú teplotu a vlhkosť vzduchu, chránia pôdu pred eróziou a majú aj hospodársky význam. Sú producentom trvalo obnoviteľnej drevnej suroviny a sú zdrojom prírodných produktov. Prostredníctvom ukladania uhlíka v lesoch a jeho viazaním v produktoch z dreva sa podieľajú na zmierňovaní negatívnych dopadov klimatických zmien.

Novelou zákona o lesoch v roku 2019 bola zavedená všeobecne platná definícia PBHL (prírode blízke hospodárenie v lesoch), pod ktorej pojmom sa rozumejú pestovné a obnovné postupy zamerané na zakladanie a pestovanie lesov s diferencovanou vekovou, druhovou, genetickou a priestorovou štruktúrou, v maximálnej možnej miere sa približujúcou prirodzeným lesom charakteristickým pre podmienky danej lokality.

Európskou komisiou bola oznámená nová stratégia lesného hospodárstva EÚ do roku 2030 (Brusel 16.7.2021). Komisia spolu s členskými štátmi na základe kritérií udržateľného obhospodarovania lesov z konferencie Forest Europe stanovuje dodatočné ukazovatele a limity pre udržateľné obhospodarovanie lesov, s cieľom zvýšiť kvalitu lesných ekosystémov a ich vplyv na zdravie, biodiverzitu a ciele v oblasti klímy. Jedným z cieľov Novej stratégie je vypracovať systém na finančné stimuly pre vlastníkov a správcov lesov na zabezpečovanie plnenia ekosystémových služieb.

Národný lesnícky program Slovenskej republiky pre obdobie rokov 2025 – 2030 „LESY PRE SPOLOČNOSŤ“ predstavuje základný lesnícko-politický dokument, dôležitý nástroj na zabezpečenie trvalo udržateľného obhospodarovania lesov, medzirezortnej spolupráce a plnenia medzinárodných záväzkov súvisiacich s lesmi a LH.

Vypracovanie verejnej stratégie Národného lesníckeho programu Slovenskej republiky pre obdobie rokov 2025 – 2030 (NLP SR 2025 – 2030) priamo vyplýva z časového rámca plnenia prvého Národného lesníckeho programu Slovenskej republiky (uznesenie vlády SR č. 549/2007) a jeho akčného plánu pre obdobie rokov 2015 – 2020 (uznesenie vlády SR č. 697/2015). Vyhodnotenie splnenia opatrení akčného plánu 2015 – 2020 (záverečná správa

k 31.12.2020), bolo dôležitou súčasťou tvorby NLP SR 2025 – 2030 z dôvodu zabezpečenia nadväznosti a dosiahnutia čo najvyššej efektívnosti vynaložených zdrojov.

Kľúčové slová: *PBHL prírode blízke hospodárenie v lesoch, PSL program starostlivosti o les, OD obnovná doba, OÚ obnovná úmyselná ťažba, VÚ výchovná úmyselná ťažba, ÚŤ úmyselná ťažba, AŤ asanačná ťažba, TVEP trvalo viacetážové porasty.*

Systém Európskych lesníckych účtov na Slovensku: Analýza časových radov

Medek, J. -Vidiečan, I. – Holécy, J. -Šulek, R.

Európske lesnícke účty predstavujú komplexný štatistický rámec zabezpečujúci systematický, jednotný a porovnateľný zber údajov o lesnom hospodárstve (LH) naprieč členskými štátmi Európskej únie. Tento rámec dopĺňa vykazovanie systému národných účtov o konzistentné a komplexné vykazovanie pričom zohľadňuje environmentálne aspekty LH ako špecifického odvetvia národného hospodárstva. Cieľom príspevku je analyzovať časové rady údajov Slovenských lesníckych účtov za roky 2014 – 2023 v stálych cenách roku 2024. Výsledky analýzy poukazujú na dynamický vývoj LH za sledované obdobie. Napriek rastúcemu trendu fyzických bilancií výmery lesov a zásob drevnej hmoty ich hodnotové vyjadrenie vykazujú značný pokles. Celkovo sa LH podieľa v priemere 0,6% na celkovom HDP Slovenska. HDP LH však vykazuje výraznejšiu dynamiku ako napríklad rast v roku 2017 o vyše 33% alebo o rok na to pokles o takmer 20%. Tieto zistenia poskytujú objektívnejší pohľad na vývoj slovenského lesníctva a môžu byť použité pre potreby plánovania lesníckych politík.

Kľúčové slová: *integrované účty, lesnícke výkazníctvo, odvetvová dynamika*

Identifikácia trendov vo vzdelávaní a pracovnej príprave v kontexte udržateľnosti a zelenej transformácie pracovného trhu

Nosáľová, M. – Loučanová, E.

Globálna orientácia na udržateľnosť zásadne transformuje trh práce, mení profesijné požiadavky a zvyšuje význam špecifických zelených zručností naprieč všetkými sektormi hospodárstva. Zelená ekonomika vytvára nové pracovné miesta, predefinuje existujúce profesie a zdôrazňuje potrebu strategického rozvoja ľudských zdrojov a inovácií vo vzdelávaní. Cieľom je identifikovať zelené zručnosti a trendy vo vzdelávaní v kontexte udržateľnosti a zelenej transformácie pracovného trhu. Výsledky poukazujú na rastúci dopyt po kompetenciách súvisiacich s klimatickým plánovaním, udržateľnosťou a environmentálnou analytikou, čo odzrkadľuje širší trend integrácie environmentálnych princípov do rôznych odvetví. Zelená transformácia zároveň prináša štrukturálne zmeny, ktoré podmieňujú vznik nových povolaní a prehlbovanie interdisciplinarity. Pre efektívne zvládnutie týchto zmien je nevyhnutné inovovať vzdelávacie programy, rozvíjať zelené zručnosti a zabezpečiť pripravenosť pracovnej sily na adaptačné procesy spojené s environmentálnymi výzvami.

Kľúčové slová: *pracovný trh, zelená transformácia, zelené zručnosti, inovácie vo vzdelávaní.*

Trendy vývoja ekonomických ukazovateľov slovenského lesníctva

Pietriková, M. – Giertliová, B.

Príspevok analyzuje trendy vývoja vybraných ekonomických ukazovateľov slovenského lesníctva v rokoch 2015 – 2024. Cieľom je zhodnotiť ekonomický vývoj odvetvia, identifikovať jeho hlavné tendencie a poukázať na faktory ovplyvňujúce jeho hospodársku výkonnosť. Analýza vychádza zo sekundárnych údajov publikovaných v Zelených správach Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR a z údajov Štatistického úradu SR. Hodnotené sú najmä výnosy, náklady, hospodársky výsledok, zamestnanosť, priemerná mzda, produktivita práce a ďalšie ukazovatele charakterizujúce ekonomické postavenie lesníctva. Pri spracovaní údajov sa uplatňuje analýza časových radov, komparatívna analýza a vybrané metódy deskriptívnej štatistiky. Výsledky poukazujú na nerovnomerný vývoj ekonomickej výkonnosti lesníctva, ovplyvňovaný zmenami cien dreva a vstupov, objemom a štruktúrou ťažby, výskytom náhodných ťažieb, situáciou na trhu s drevom a širším makroekonomickým vývojom. Osobitná pozornosť je venovaná vzťahu medzi nominálnym rastom ekonomických ukazovateľov a ich reálnym vývojom po zohľadnení inflácie. Zistenia poskytujú ucelený pohľad na ekonomický vývoj slovenského lesníctva a vytvárajú východisko na posúdenie jeho stability, odolnosti a dlhodobej udržateľnosti.

Kľúčové slová: *lesníctvo, ekonomické ukazovatele, časové rady, hospodársky výsledok, produktivita práce, Slovenská republika*

Vlastníci lesov a ekosystémové služby: kvantitatívno-kvalitatívna sonda zo stredného Slovenska

Sarvašová, Z.

Cieľom príspevku je opísať postoje a motivácie vlastníkov k poskytovaniu ekosystémových služieb lesa (ESL), identifikovať bariéry a príležitosti a navrhnúť odporúčania pre prax/politiky. Cieľovou skupinou boli členovia Združenia vlastníkov spoločenstevných a súkromných lesov Banskobystrického kraja. Analyzovaných bolo 70 odpovedí z dotazníkov o ESL a ochote upraviť postupy hospodárenia s cieľom podporiť niektoré ESL a 15 podrobných dotazníkov pripravených pre potreby projektu SMURF. Z výsledkov vyplýva, že respondenti si uvedomujú potrebu účinne reagovať na spoločenské a environmentálne tlaky na poskytovanie rôznych ESL. Respondenti najčastejšie spomínajú biodiverzitu, drevo a nedrevné produkty (100 %), rekreáciu (93 %), klimatickú odolnosť (73 %), vodné služby (60 %) a uhlík i pôdu (po 53 %). Popri ekologických a spoločenských motiváciách (obe 100 %) zohráva úlohu aj ekonomika (67 %). Najvýraznejšími bariérami sú potreba znalostí/know how (100 %) a konflikty v teréne (100 %); menej často financie (27 %) a administratíva či trhová neistota (po 13 %). Otvorenosť k platbám za ESL uvádza 47 % opýtaných. Zistenia naznačujú, že okrem finančných stimulov je kľúčová aj podpora poznatkov, sprostredkovanie spolupráce a manažment konfliktov.

Kľúčové slová: *vlastníci lesa, dotazník, bariéry, podpora, PES*